

CENTRUM FÖR NATURVÄGLEDNING

Protokoll från styrgruppens sammanträde

2010-05-20 kl 10-15 Naturhistoriska riksmuseet, Stockholm

Närvarande:

Styrgruppen – Ewa Bergdahl, Lars Hallgren, Sven-G Hultman, Per Jiborn (§§ 9-18), Ulrika Larsson, Ulf Silvander (ej § 15), Anders Szczepanski.
Kansliet – Anders Arnell, Eva Sandberg samt Per Sonnvik (§ 9, per telefon).

§ 1 – Öppnande

Ordförande Sven-G Hultman förklarade mötet öppnat.

§ 2 – Val av justeringsperson

Ulf Silvander utsågs att jämte ordförande justera dagens protokoll.

§ 3 – Dagordning

Dagordningen godkändes med tillägg av två övriga frågor.

§ 4 – Föregående protokoll

Styrgruppen beslutade

att lägga protokoll från styrgruppsmöte 26 november till handlingarna.

§ 5 – Rapport från styrgruppen

De enskilda ledamöterna rapporterade om aktuella naturvägledningsfrågor. Ewa Bergdahl presenterade också Naturhistoriska riksmuseet. Per Jiborn, som representerar Ekoturismföreningen i styrgruppen 2010 i Dan Jonassons ställe, introducerade sig (skedde senare under mötet men har lagts under denna punkt). Per har bland annat arbetat för Ekoturismföreningen i tio år och arbetat i Peru under lika lång tid med ekologisk odling med mera.

Bland aktuella frågor som berör CNV kan nämnas följande.

- Diskussion om offentliga visavi kommersiella naturguidningar sker på Naturvårdsverket i Stockholm 21 september.
- Proposition om friluftsliv kommer troligen under sommaren.
- Domen i förvaltningsdomstolen om att ta betalt för åkning i preparerade skidspår handlar bara om beslutsgången, inte om beslutet i sig var rätt.
- Projekt Vidga klassrummet – våga undervisa utomhus, använder naturreservat i Östergötland.
- Tvåårig internationell masterutbildning i utomhuspedagogik startar hösten 2010.
- Naturhistoriska riksmuseet ökar sin verksamhet inom fältet människa och natur och ska vara en arena för debatt om miljö- och klimatfrågor.
- Museet har en "lathund" på webben om vilka moment i läroplanen där det finns innehåll att hämta på NRM och andra museer.
- Utvärderingen av CNV pågår. Den 24 maj redovisas rapporten för Lars och Ingegerd, därefter olika chefsmöten, rapporten trycks 30 juni. Utvärderarna är positiva till CNV men kommer ej med många tydliga förslag.

§ 6 – Rapport från kansliet

Den av föreståndaren utsända rapporten kommenterades och klargjordes på vissa punkter. Bland annat diskuterades ökad samverkan mellan SLU och Nationellt centrum för utomhuspedagogik. Målet i verksamhetsplanen att nå 1000 naturvägledare i nätverket per 31 december i år kommer att nås cirka ett halvår tidigare.

§ 7 – Ekonomi rapport

Föreståndaren rapporterade om CNV:s ekonomiska läge per 30 april 2010. Utfallet är det väntade. Drifts- och resekostnader kommer i huvudsak efter 30 april. Från och med 2011 kommer CNV att påverkas av ett nytt avtal mellan universiteten och forskningsråden som innebär att man tar ut faktisk totalkostnad om cirka 50 % på lönebas istället för standard fast OH 32 %.

§ 8 – Finansieringskällor

PM:n om finansieringskällor är en första översikt som ska utvecklas för att användas vid projektplanering och för tips till CNV:s nätverk. Möjligheten att söka medel för projekt från olika källor finns även inskrivet i grundöverenskommelsen om CNV.

Styrgruppens synpunkter var i korthet följande.

- En överblick som denna är bra, men ska inte vara styrande för verksamheten. Dokumentet bör sorteras och förtydligas med avseende på hur olika källor passar i olika sammanhang.
- I inledningen bör noteras fördelen med att söka medel tillsammans med andra organisationer, inte minst för internationella projekt.
- Riksantikvarieämbetet beviljar projektmedel med pedagogik och folkbildning i fokus.
- Bidrag till ideella organisationer kan utnyttjas även om det är en annan utförare som till exempel en länsstyrelse eller CNV.
- Ungdomsstyrelsen fördelar bidrag till ungdomsorganisationer, ej friluftorganisationer.
- Studiefinansieringssystemet kommer att ändras från och med hösten 2010.
- Skogssektorn är intressant med Sveaskog och Stiftelsen Skogssällskapet som starka aktörer med flera stora projekt och program inom friluftslivs- och naturvägledningsområdet.
- Övrigt som bör tilläggas är sparbanksstiftelserna, Postkodlotteriet och Svenska Spel samt möjligheten till sponsring.

Styrgruppen beslutade

att uppdra till kansliet att utveckla dokumentet om finansieringskällor och redovisa en reviderad version vid styrgruppsmötet i september.

§ 9 – Förslag på remiss certifieringssystem för naturguider

Kansliets förslag till remiss angående certifieringssystem för naturguider diskuterades. Remissens huvudfråga är hur certifieringen ska organiseras. Förslaget är framtaget efter utredning av behov av samt förutsättningar och former för ett nationellt kvalitetssäkringssystem för naturguider. Utredningen har skett i samarbete med ett stort antal andra aktörer. Vid CNV:s workshop i december uttalades starkt stöd för att välja certifieringsmodellen. Remissen är tänkt att sändas ut så brett som möjligt.

Styrgruppens synpunkter är i korthet följande.

- Per J ifrågasätter behov och betalningsvilja för ett certifieringssystem från ekoturismföretagarens horisont. Per är tveksam till om kvalitetsmärkning av personer kan fungera vid sidan av den märkning av aktiviteter och paket som redan finns och fungerar. Per är inte emot certifiering i sig men anser inte att det ska prioriteras. Per anser också att ett initiativ som detta bör komma ”underifrån” och inte från en statligt finansierad organisation. I synnerhet vänder sig Per mot att en statlig organisation underlättar bildandet av en ideell förening. Per avser att reservera sig mot beslut enligt liggande förslag och har mandat från Ekoturismföreningen för detta.
- Sven framhåller att liknande system är en självklarhet i andra länder och att det funnits ett behov av detta under lång tid, manifesterat bland annat i NEST:s utredning.
- Ulf ifrågasätter om subventionering av avgifter kan förenas med regler och förordningar. Ulf förordar också att remisstiden förlängs. Ulf framhåller vidare att kvalitetssäkring är viktig för allemansrättens skull.
- Eva S påpekar att behov och utformning av ett certifieringssystem är två skilda frågor. Eva framhåller att andra representanter för Ekoturismföreningen varit positiva vid CNV:s underhandskontakter. Eva påminner också om att kvalitetssäkring är en viktig del i arbetet med att skapa en yrkeskår av naturvägledare – en av de bärande tankarna för CNV.

- Ulrika menar att en certifiering skulle underlätta rekryteringen av guider hos naturum och länsstyrelser.
- Lars tycker inte det bör vara en remiss – det vill säga med beslutsförslag – i detta läge utan mer ett underlag med efterfrågan av ytterligare synpunkter.
- Anders S framhåller att det är viktigt att visa att kvalitetsmärkningen verkligen ger ett mervärde.
- Ewa B förordar en breddning till natur- och kulturvägledning och vill gärna använda begreppet landskapsguide. Ewa menar att kvalitetssäkring är en viktig del av kraftsamlingen och statushöjningen för natur- och kulturvägledningen. Ewa tycker att man ska bredda bakgrundsbeskrivningen, fokusera mindre på kopplingarna till turism och ha kunskap, natur och kultur i fokus. Ewa föreslår också att en lista på aktörer att tillfråga ska förankras med styrgruppen, varefter ett förnyat underlag sänds ut för synpunkter.

Ordförande formulerade utifrån ovanstående synpunkter ett beslutsförslag: att PM:n återremitteras till kansliet för omarbetning varvid de synpunkter som framkom i diskussionen ska beaktas.

Styrgruppen beslutade

att återremittera PM:n om certifieringssystem för naturguider till kansliet för omarbetning varvid de synpunkter som framkom i diskussionen ska beaktas.

§ 10 – Strategidokument inför nytt avtal

Det utsända strategidokumentet diskuterades. Styrgruppens synpunkter var i korthet följande. Utförligare synpunkter finns i mötesanteckningarna. Det noterades att dokumentet inte kan fullföljas innan utvärderingen presenterats.

Allmänt

- Dokumentet bör kortas ned inför förmedling till Naturvårdsverket och SLU. Såväl omvärldsanalys som konkreta synpunkter kring avtalet ska finnas med.
- Det är viktigt att slå vakt om den breda arenan, på så sätt främjas utvecklingsarbete. CNV har breddat kunskapen om naturvägledning i hela landet. Verksamheten bör inte utgå enbart från den statliga sektorns behov.
- Det finns oklarheter i avtalet, som är viktiga att synliggöra och klargöra. Det gäller till exempel CNV:s syfte i relation till andra aktörer, förhållandet mellan naturvägledning, friluftsliv och naturvård samt vad överblicksansvar ska innebära.
- I avtalsskrivningen bör något sägas om hur mycket arbetsuppgifterna ska styras från Naturvårdsverket.
- Naturvägledning är ett viktigt redskap i det vardagliga myndighetsarbetet.

Avtalets punkt 4 – Begrepp och definition

I avtalsskrivandet ingår inte att formulera en definition, däremot att besluta om vilken definition verksamheten ska utgå ifrån (= som nu). Styrgruppen fann det klokast att fortsätta utgå från nuvarande definition tills en eventuellt förbättrad sådan tagits fram i det nordiska samarbetet. Vikten av att hålla isär definitionsfrågan från prioritering av verksamheten påpekades.

Avtalets punkt 6 – Verksamheten

Det bör noteras att listan ej skrivits för att markera prioritetsordning – i avtalet finns ej formuleringarna a, b osv med, endast i styrgruppens underlag för att underlätta diskussionen.

Synpunkter:

- Vissa punkter såsom b,e är till för att kunna uppfylla andra punkter typ f,g. Detta kan behöva uttryckas bättre, delas upp.
- Under punkten forskning bör något sägas om förhållandet till forskande institution/avdelning. Förtydligandet kan handla om att CNV ska initiera forskning men driva på utveckling och tillämpning.
- I punkt 6f finns en motivering med, vilket kan behöva användas även i andra punkter.
- Ordet förverkliga i 6f kan bytas mot ord som sprida, omsätta, implementera, realisera. Formuleringen innebär att redan existerande metoder kommer till spridning och användning. Det

handlar kanske mer om att se till att andra förverkligas. CNV skulle kunna undersöka vilka hinder som finns för tillämpningen av kunskap.

- Det är viktigt att metodutveckling får större plats i CNV:s verksamhet för att verksamheten ska fortleva. Tre års kartläggning och spridning bör följas av utveckling av saknade metoder och kunskaper. Därefter kommer ett skede att sprida i större sammanhang. Metodutveckling och forskning hänger ihop, kopplingen mellan 6c och 6g bör tydliggöras.
- Vad gäller kvalitetssäkring fanns dels en synpunkt om att använda ett mer aktivt ord än ”stödja”, kanske ”verka för”. En annan synpunkt var att frågan kan hanteras inom ramen för övriga punkter i avtalet.
- Utvärdering, som föreslagits som en eventuell ny punkt, är något som bör betonas, men kan även förtydligas inom ramen för punkt 6g om metoder.
- I övrigt fick kansliet medhåll på vad som skrivits.

Avtalets punkt 9, 10 och 12 – Styrning och styrgrupp

Lars framhöll att styrgruppen bör ha en starkare förankring på chefsnivå på SLU och Naturvårdsverket. Chef på avdelningsnivå från verket och motsvarande från SLU bör ingå. Det är angeläget att dessa kommer med på aktiviteter och görs delaktiga i verksamheten.

Avtalets punkt 13 – Tyresta

Samarbetet med Tyresta bör regleras i särskilt avtal och är inte en fråga för finansären.

Styrgruppen beslutade

att med beaktande av synpunkter enligt ovan uppdra till beredningsutskottet att besluta om ett reviderat och slutligt förslag på strategidokument från CNV att redovisa till Naturvårdsverket och SLU inför den nya avtalsskrivningen.

§ 11 – Verksamhetsplan 2011 (rev)

Det finns behov av vissa revideringar med bakgrund i utvärdering, skolgruppens förslag (se § 12) med mera. Alternativt kan man dokumentera de avvikelser som skett från vp. Detta kan avgöras av hur mycket förändringar som behövs. I en tvåårig verksamhetsplan kan det dock vara rimligt med en revidering inför år två. Kansliets förslag till process för revideringen är att frågan bereds av BU inför styrgruppens möte i september.

Styrgruppen beslutade

att anta kansliets förslag till process för revidering av verksamhetsplan för 2011.

§ 12 – Skolgruppens PM

Föreståndaren gav en kort bakgrund. Nuvarande verksamhetsplan säger att frågan ska utredas.

Styrgruppen konstaterade att flera av förslagen redan genomförs av andra, exempelvis Nationellt centrum för utomhuspedagogik. CNV:s arena är egentligen inte utomhuspedagogik. Den viktigaste uppgiften för CNV bör vara att samarbeta med andra aktörer för att öka kontaktytorna mot skolan och hjälpa skolan att få kontakt med natur- och kulturvägledare. Naturvägledarna behöver också hjälp med former för samverkan med skolan. CNV kan också arbeta för att utveckla kopplingen mellan naturvägledning och utomhuspedagogik, att skapa mötesplatser mellan naturvägledare och pedagoger. Exempel på en konkret aktivitet kan vara att utveckla en webbapplikation liknande NRM:s (se § 5) som visar var olika områden passar in i läroplaner med mera. I alla skrivningar bör begreppen naturvägledning och utomhuspedagogik hållas isär.

Styrgruppen beslutade

att med beaktande av ovanstående synpunkter väga in skolgruppens förslag på åtgärder i den reviderade verksamhetsplanen för 2011.

§ 13 – Styrgruppens självreflektion

Styrgruppen beslutade

att lägga styrgruppens självreflektion till handlingarna.

§ 14 – Enkät till nätverket

Styrgruppen beslutade

att lägga redovisning av enkät till nätverket till handlingarna.

§ 15 – Remissvar Förslag om fördelning av statsbidrag till friluftorganisationer

Styrgruppen ansluter sig till ordförandes förslag till remissvar med följande två undantag:

- Punkt 2 under "Våra synpunkter på förslaget" bör strykas eftersom den inte bedöms lika viktig som punkt 1.
- Det är framför allt viktigt att verksamhetsbidrag (för projekt) kan sökas av alla organisationer oberoende av medlemskap i Svenskt Friluftsliv. På så sätt utvecklas och breddas arenan för friluftsliv. Vad gäller organisationsbidraget är detta mindre viktigt.

Styrgruppen beslutade

att CNV besvarar remissen om fördelning av statsbidrag till friluftorganisationer enligt det framlagda förslaget, med undantag av punkt 2 i förslaget som stryks, och med tillägg av att det framförallt är verksamhetsbidraget som CNV anser ska kunna sökas av alla organisationer.

Ulf Silvander deltog ej i beslutet.

Anders Szczepanski deltog i beslutet *per capsulam*, se bifogade e-postutskrift.

§ 16 – Kommande möten

Nästa styrgruppsmöte äger rum 22-23 september i Tyresta inklusive möte med utvärderarna.

§ 17 – Övriga frågor

Kansliet kommer i juni att ta fram ett svar på remiss om bildande av ett Fäbods-/Utmarkscentrum.

Styrgruppen får komma med synpunkter via e-post. Ordförande skriver på som vanligt.

Eva S får i uppdrag att ordna avtackning av Dan Jonasson för hans tid i styrgruppen.

§18 – Avslutande

Som intet mer förevar förklarade ordförande mötet avslutat och tackade för allas insatser.

Sven-G Hultman
Ordförande

Anders Arnell
Sekreterare

Justeras:

Ulf Silvander